

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นในการให้ความเห็นชอบแก่สถานบริการการสาธารณสุข
ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง

ศาลากลางจังหวัด ก. ได้มีหนังสือ ๑๑๑๑/๑๑๑๑ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงอธิบดีกรมอนามัย เพื่อขอหารือแนวทางปฏิบัติกรมการสาธารณสุขส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบต่อการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองของสถานบริการการสาธารณสุข รายละเอียดดังนี้

ด้วยเทศบาลนคร ขอหารือคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด ก. เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของราชการส่วนท้องถิ่น กรณีให้ความเห็นชอบต่อการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองของสถานบริการการสาธารณสุข ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และยังไม่มียุติวิธีปฏิบัติจึงขอหารือกรมอนามัย ดังนี้

ข้อหารือที่ ๑ : การที่ราชการส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ตามข้อ ๖ วรรคหนึ่งของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นการมอบอำนาจตามมาตรา ๑๘ วรรคสามของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่

ข้อหารือที่ ๒ : หากราชการส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ตามข้อ ๖ วรรคหนึ่งของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ จะต้องทำหนังสือมอบอำนาจให้แก่สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าวหรือไม่

ข้อหารือที่ ๓ : หากราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องทำหนังสือมอบอำนาจตามข้อหารือที่ ๒ ให้แก่สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย มีรูปแบบการมอบอำนาจกำหนดไว้อย่างไร

กรมอนามัย โดยกองกฎหมายได้นำเสนอประเด็นข้อหารือดังกล่าวต่อคณะอนุกรรมการให้ความเห็นประเด็นข้อกฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ ๑-๑/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาข้อหารือและมีมติที่ประชุม ดังนี้

ความเห็นประเด็นข้อหารือที่ ๑ : การที่ราชการส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองตามข้อ ๖ วรรคหนึ่งของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ถือเป็นคนละส่วนกัน

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/ ลงวันที่ เมษายน ๒๕๖๗ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงศาลากลางจังหวัด ก.

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕

^๒ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ข้อกำหนดในส่วนที่ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในหมวด ๔ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง และให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายนั้นแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่สถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายนั้นตั้งอยู่ จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสอบระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และเมื่อราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าว จึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้

กับการมอบอำนาจตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม^๓ ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากมาตรา ๑๘ วรรคสาม กำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทน...” หมายถึง เมื่อราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นสามารถมอบให้บุคคลใด อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลดำเนินการ เก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ ซึ่งการมอบตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม เป็นการมอบให้กระทำการแทน ซึ่งปกติจะเป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นการมอบเพื่อการดำเนินการบริการส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่เป็นหน้าที่ของท้องถิ่นโดยแท้ หมายถึงเรื่องการจัดบริการที่ครอบคลุมหลาย ๆ หน่วยหลายพื้นที่หรือหลายหน่วยบริการที่จะต้องมีการจัดการท้องถิ่น ต้องมีการมอบเป็นทางการที่ชัดเจน โดยอาจทำในรูปแบบสัญญาระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกันหรือกับเอกชนก็ได้ และผู้ได้รับมอบให้ดำเนินการแทนสามารถรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดใด ๆ ได้ ทั้งนี้เป็นไปตามรายละเอียดเงื่อนไขในสัญญาดังกล่าว ซึ่งในกฎกระทรวงการดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อร่วมกันระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๔ จะเป็นกฎหมายที่วางหลักไว้ว่าการดำเนินการนั้นจะต้องทำอย่างไร แต่กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ว่า “...เมื่อราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ผู้ดำเนินการสถานบริการ การสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าว จึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้...” หมายถึง กรณีสถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายแห่งใดมีขีดความสามารถในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของตัวเองได้ และมีความประสงค์ที่จะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองให้ทำบันทึกแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นในเขตอำนาจที่รับผิดชอบได้รับทราบ เมื่อราชการส่วนท้องถิ่นได้รับทราบตามบันทึกหรือหนังสือที่แจ้งแล้ว ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อไปดำเนินการตรวจสอบระบบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าได้มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องทำหนังสือแจ้งให้ความเห็นชอบแก่สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ประสงค์จะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้รับทราบ ถ้าได้รับความเห็นชอบแล้วก็ถือว่ากระบวนการเสร็จสิ้น หลังจากนั้นสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายจึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้ แต่ราชการส่วนท้องถิ่นก็ต้องกำกับติดตามเพื่อให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าวปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย **ทั้งนี้ต้องเป็นการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากแหล่งกำเนิดของตนเองเท่านั้น** ไม่สามารถรับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งอื่น โดยหากราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายแห่งใดมีการดำเนินการรับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งอื่นมากำจัด จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามความในมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ

ความเห็นประเด็นข้อหาหรือที่ ๒ : หากราชการส่วนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งให้ความเห็นชอบให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ตามความในข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งถือเป็นการยืนยันให้ความเห็นชอบตามหนังสือราชการทั่วไปว่าสถานบริการ การสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายสามารถดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้ ประกอบกับราชการส่วนท้องถิ่นยังคงมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับติดตามและควบคุมดูแลเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของ

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

^๓ มาตรา ๑๘ วรรคสาม ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้

สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าว กรณีนี้จึงไม่ต้องทำหนังสือมอบอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ วรรคสาม ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกทั้ง บทบัญญัติตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ได้กำหนดให้ต้องทำหนังสือมอบอำนาจไว้แต่อย่างใด

ความเห็นประเด็นข้อหาข้อที่ ๓ : กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไม่ได้มีบทบัญญัติกำหนดรูปแบบของหนังสือมอบให้บุคคลใดดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแทนราชการส่วนท้องถิ่นตามความในมาตรา ๑๘ วรรคสาม ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือหนังสือให้ความเห็นชอบให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองตามความในข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ของกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำหนังสือมอบอำนาจหรือหนังสือให้ความเห็นชอบตามรูปแบบของหนังสือราชการทั่วไป

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

เมษายน ๒๕๖๗

หมายเหตุ : - ความเห็นในประเด็นข้อหาข้อดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงความเห็นที่ยึดตามหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานเพื่อดำเนินการคดีต่อศาลได้

- ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหาข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกักฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

